

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi do przedmiotu wiedza o społeczeństwie w zakresie rozszerzonym dla klasy II liceum

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
VII. Demokratyzacja					
1. Geneza demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja, demokracja ateńska, Zgromadzenie Ludowe (eklezja), republika, republika rzymska, senat, demokracja burżuazyjna, Izba Lordów, Izba Gmin, Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych, trójpodział władzy, Deklara-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>kworum, zgromadzenia centurialne i tribusowe, Habeas Corpus Act, Bill of Rights (Ustawa o prawach), Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki, prawa wyborcze, sufrażystki, Międzynarodowa Organizacja Pracy;</i> – omawia proces kształtowania się	– charakteryzuje główne fazy kształtowania się demokracji i upowszechniania praw wyborczych; – przedstawia zasady demokracji obowiązujące w republice rzymskiej; – wyjaśnia, jakie rozwiązania wprowadzone w Anglii, USA i we Francji świadczą o powstaniu w tych krajach demokracji.	– porównuje zasady funkcjonowania i uprawnienia zgromadzeń ludowych w Atenach i republice rzymskiej; – analizuje wpływ demokracji ateńskiej na współczesną demokrację.	– uzasadnia wpływ ustroju republiki rzymskiej na współczesną demokrację; – analizuje wpływ idei oświeceniowych na kształtowanie się współczesnej demokracji; – dokonuje analizy genezy praw kobiet.

	<i>cja praw człowieka i obywatela.</i>	demokracji w starożytnych Atenach.			
2. Polskie tradycje demokratyczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja szlachecka, izba poselska, liberum veto, Sejm Wielki, Konstytucja 3 maja, Konstytucja Księstwa Warszawskiego, Konstytucja Królestwa Polskiego, mała konstytucja, Konstytucja marcową, Konstytucja kwietniowa, Konstytucji RP.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>przywilej cerekwicko-nieszawski, electio viri, konstytucja nihil novi, artykuły henrykowskie, prerogatywy, dwuizbowy sejm walny, Statut organiczny, konstytucja okrojona, Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;</i> – przedstawia proces kształtowania się demokracji szlacheckiej.	– przedstawia polskie tradycje demokratyczne na przykładzie podstawowych instytucji ustrojowych artykułów henrykowskich i Konstytucji marcowej; – wyjaśnia znaczenie Konstytucji 3 maja dla historii Polski; – charakteryzuje proces budowania demokracji w II RP.	– porównuje i argumentuje, czy demokracja szlachecka była lepszym ustrojem niż monarchia absolutna; – na podstawie źródła statystycznego: <i>Zmiany systemu politycznego w Polsce w latach 1946–2010</i> wyjaśnia, z jakimi wydarzeniami należy wiązać wzrosty tendencji demokratycznych w Polsce.	– analizuje, dlaczego po II wojnie światowej zmieniono ustrój Polski; – uzasadnia, które z polskich konstytucji budziły wątpliwości co do ich demokratycznego charakteru.
3. Rozwiązania polityczno-ustrojowe PRL-u	– wyjaśnia pojęcia: <i>Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, referendum 3x3, mała konstytucja z 1947 r., Polska</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Krajowa Rada Narodowa (KRN), Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej, dyktatura proletariatu, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), zasada no-</i>	– przedstawia niedemokratyczny charakter polskich rozwiązań polityczno-ustrojowych z okresu tzw. Polski Ludowej (monizm, kierownicza rola gremiów decyzyjnych PZPR, system fikcji ustrojowych).	– charakteryzuje niedemokratyczny charakter rozwiązań polityczno-ustrojowych w Polsce pod rządami komunistów; – na podstawie tekstu źródłowego: <i>Ustrój Polski Ludowej</i> rozstrzyga, czy zdaniem	– uzasadnia, że okres sprawowania władzy w Polsce przez komunistów był systemem fikcji ustrojowych; – analizuje kwestie różnorodności traktowania w pamięci społecznej okresu tzw. Polski Ludowej oraz

	<i>Zjednoczona Partia Robotnicza, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL), Stronnictwo Demokratyczne (SD), Polska Rzeczpospolita Ludowa.</i>	<i>menklatury, nowelizacja konstytucji, monizm władzy;</i> – wyjaśnia, na czym polegał monizm władzy w Polsce Ludowej.		autora istnieje związek między okresem totalitarnym i autorytarnym PRL-u.	jego rozliczenia na podstawie literatury.
4. Polska w okresie transformacji systemowej	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja, transformacja demokratyczna, zastąpienie, transformacja, przemieszczenie, interwencja, porozumienia sierpniowe, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, stan wojenny, Obrady Okrągłego Stołu.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>transformacja systemowa, Jesień Narodów, konsolidacja demokracji, model liniowy, model cykliczny, model dialektyczny, piere strojka, głośność, dekomunizacja, polityka grubej kreski, Instytut Pamięci Narodowej, lustracja.</i>	– przedstawia polską drogę do demokracji kraju i ustala jej charakter; – przedstawia – na wybranych przykładach – różne modele demokracji.	– porównuje różne modele dekomunizacji i lustracji oraz rozważa ich zasadność.	– analizuje, czy we współczesnej Polsce jest potrzebna dekomunizacja i lustracja; – rozważa, na ile polska demokracja z przełomu lat 80. i 90. XX wieku miała charakter reformy, a na ile – rewolucji.
5. Istota demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja, wartości demokracji, wolność, równość, spr-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>suwerenność narodu, teoria umowy społecznej, zasada podziału i równowagi władz,</i>	– charakteryzuje zasady ustrojowe zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (demokratycznego państwa	– wyjaśnia, dlaczego zasadę konstytucjonalizmu możemy powiązać z zasadą praworządności;	– analizuje sformułowania preambuły Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; – uzasadnia, dlaczego wolność, równość i

	wiedliwość, trójpodział władzy, system kooperacji, pluralizm; – przedstawia fundamentalne zasady demokracji.	konstytucjonalizm, zasada praworządności (państwa prawa), zasada poszanowania praw człowieka i praw mniejszości; – omawia różnice w interpretacji wolności; – wyjaśnia, na czym polega równość szans.	prawnego, unitarnej formy państwa, zwierzchnictwa narodu, gwarancji praw i wolności jednostki, konstytucjonalizmu, podziału i równowagi władz, republikańskiej formy rządu, pluralizmu, decentralizacji, samorządności, społecznej gospodarki rynkowej).	– charakteryzuje różne odmiany pluralizmu; – rozstrzyga, czy umowa społeczna może prowadzić do totalitaryzmu.	sprawiedliwość są uznawane za podstawowe wartości demokracji; – analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej.
6. Formy demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>demokracja bezpośrednia, referendum, referendum lokalne, plebiscyt, inicjatywa ludowa, zgromadzenie ludowe, demokracja pośrednia, czynne prawo wyborcze, bierne prawo wyborcze.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>weto ludowe (tzw. referendum abrogacyjne), inicjatywa obywatelska;</i> – przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego i rodzajów referendum lokalnych w Rzeczypospolitej Polskiej.	– charakteryzuje formy demokracji bezpośredniej; – wyjaśnia, jakie warunki muszą zostać spełnione, by referendum się odbyło oraz by jego wyniki były wiążące (w przypadku lokalnych – by było ważne).	– charakteryzuje – na wybranym przykładzie – wpływ konsultacji publicznych na kształtowanie prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.	– omawia i analizuje przebieg demokratycznych wyborów; – przedstawia zalety i wady demokracji bezpośredniej i pośredniej na przykładzie referendum, inicjatywy ludowej i wyborów do organów przedstawicielskich.
7. Patologie życia publicznego	– wyjaśnia pojęcia: <i>diktatura większości, anarchia, biurokracja,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>alienacja władzy, partycyparyzm, klientelizm, autokratyzm;</i>	– rozpoznaje przejawy patologii życia publicznego i wykazuje ich negatywny	– analizuje z wykorzystaniem materiałów medialnych i danych statystycznych	– uzasadnia, dlaczego podejmowanie decyzji przez większość obywateli może stanowić

	zacja władzy, korupcja, nepotyzm, autorytaryzm, totalitaryzm; – wymienia patologie życia publicznego.	– przedstawia mechanizmy korupcji; – wymienia skutki alienacji władzy.	wpływ na życie publiczne; – wykazuje znaczenie klientelizmu w sprawowaniu władzy na podstawie literatury.	różne przejawy zagrożeń dla funkcjonowania demokracji; – przeprowadza wywiad w formie ankiety, w którym ustala problemy związane z funkcjonowaniem szkoły nurtujące społeczność szkolną.	zagrożenie dla demokracji; – wyjaśnia, na czym polega destrukcyjny wpływ patologii władzy na życie publiczne.
8. Czy chciałbyś/chciałabyś żyć w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>Polska Rzeczypospolita Ludowa</i>.	– omawia tekst A. Mazura <i>Prześładowanie ze strony władzy w czasach PRL-u</i> i przedstawia własną opinię	– charakteryzuje życie w PRL-u, przedstawia jego blaski i cienie.	– analizuje tekst źródłowy dotyczący sentymentu Polaków do PRL-u; – uzasadnia własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– argumentuje własne stanowisko na forum.
9. Demokratyzacja – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
10. Demokratyzacja – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
VIII. Myśl polityczna					
1. Istota państwa	– wyjaśnia pojęcia: państwo, koncepcja państwa;	– wyjaśnia pojęcia: koncepcja teistyczna, koncepcja umowy społecznej;	– znajduje podobieństwa i różnice w różnych poglądach na państwo;	– charakteryzuje różne koncepcje genezy państwa; – wyjaśnia różnicę	– uzasadnia swój pogląd na temat genezy państwa.

	<i>stwa, suwerenność, terytorium państwa, władza publiczna, przymusowość, obywatelstwo.</i>	<i>koncepcja marksistowska, koncepcja podboju i przemocy;</i> – omawia najważniejsze teorie genezy państwa (Arystotelesa, teistyczna, umowy społecznej, podboju, marksistowska).	– charakteryzuje atrybuty państwa jako organizacji politycznej (terytorialność, przymusowość, suwerenność zewnętrzną i wewnętrzną); – przedstawia cechy państwa i władzy państwowej.	między suwerennością wewnętrzną a zewnętrzną.	
2. Funkcje państwa i legitymizacji władzy	– wyjaśnia pojęcia: <i>funkcja wewnętrzna państwa, funkcja zewnętrzna państwa, legitymizacja władzy, charyzma, władza.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>władza tradycyjna, legitymizacja przez charyzmę, władza legalna, władza polityczna, władza publiczna, władza państwowa.</i>	– charakteryzuje władzę jako zjawisko społeczne i rozróżnia rodzaje władzy; – omawia funkcje państwa; – wyjaśnia, na czym polegają różnice pomiędzy poszczególnymi rodzajami legitymizacji.	– charakteryzuje zjawisko legitymizacji władzy państwowej, odnosząc teorię Maxa Webera do współczesnych przykładów; – na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, na czym polega różnica między przywódcą populistycznym a charyzmatycznym.	– uzasadnia na wybranym przykładzie, że państwo odgrywa rolę narodotwórczą; – analizuje specyficzne cechy władzy politycznej; – uzasadnia na wybranym przykładzie, że naród odgrywa rolę państwowotwórczą.
3. Formy państwa	– wyjaśnia pojęcia: <i>forma państwa, monarchia, republika, monarchia elekcyjna, prawo salickie, regiony,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo unitarne, państwo złożone, autorytaryzm, totalitaryzm, monarchia parlamentarna,</i>	– charakteryzuje władzę jako zjawisko społeczne i rozróżnia rodzaje władzy; – przedstawia, odwołując się do współ-	– charakteryzuje zjawisko legitymizacji władzy państwowej, odnosząc teorię Maxa Webera do współczesnych przykładów;	– analizuje normy dotyczące sukcesji; – przedstawia różnice między państwem scentralizowanym a zdecentralizowanym.

	<i>unia personalna, unia realna, konfederacja, federacja, landy, reżim polityczny;</i> – wyjaśnia, czym się różni federacja od konfederacji; – omawia cechy państw ze względu na reżim polityczny.	<i>mentarna, monarchia konstytucyjna, monarchia absolutna, republika prezydencka, republika parlamentarna;</i> – przedstawia ustroje terytorialno-prawne we współczesnych państwach demokratycznych.	czesnych przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna); – charakteryzuje rodzaje państw złożonych; – wyjaśnia podział na państwa unitarne i złożone oraz ze względu na stopień decentralizacji.	– wykazuje różne przyczyny funkcjonowania terytoriów autonomicznych; – porównuje pozycję władcy w poszczególnych rodzajach monarchii.	
4. Status obywatela w państwie	– wyjaśnia pojęcia: <i>obywatelstwo, naturalizacja, repatriant, bezpaństwowiec (apatryda), Karta Polaka, podwójne obywatelstwo.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>zasada krwi (łac. ius sanguinis), zasada ziemi (łac. ius soli), reintegracja, wiza repatriacyjna, prawo opcji;</i> – wymienia przepisy regulujące kwestie polskiego obywatelstwa; – wyjaśnia, w jaki sposób człowiek może zostać bezpaństwowcem.	– przedstawia zasady nabywania obywatelstwa oraz procedury jego uzyskiwania w Rzeczypospolitej Polskiej; – wyjaśnia pojęcie: <i>bezpaństwowiec</i> i kwestię posiadania wielu obywatelstw; – omawia tryb uzyskania obywatelstwa w Polsce.	– wyjaśnia, w jakich przypadkach obywatel Polski może uzyskać podwójne obywatelstwo; – charakteryzuje warunki umożliwiające zrzeczenie się obywatelstwa polskiego; – na podstawie Ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim wyjaśnia, kiedy Prezydent RP nie wyraża zgody na zrzeczenie się	– analizuje kwestię, dlaczego osoba posiadająca podwójne obywatelstwo nie może podjąć służby wojskowej; – wyszukuje argumenty i analizuje kwestię podstawowego sposobu nadawania w Polsce obywatelstwa przez prawo krwi czy prawo ziemi.

				obywatelstwa polskiego.	
5. Aspekt historyczny i współczesny polityki	– wyjaśnia pojęcia: <i>polityka, ideologia, myśl polityczna, doktryna, program polityczny, sprawowanie władzy, podmioty bezpośrednie (wtórne) polityki, podmiot polityczny, podmioty ostateczne (pierwotne) polityki.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>politologia, klasyczna koncepcja polityki, koncepcja konsensualna, koncepcja koercyjna, koncepcja konfliktowa, marketing polityczny, koncepcja polityki bez ideologii.</i>	– przedstawia różne rozumienia pojęcia polityki; – wymienia wszystkie możliwe sposoby wpływania podmiotów na politykę; – na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jaki jest cel marketingu politycznego.	– na podstawie różnych źródeł informacji ocenia, która z koncepcji rozumienia polityki dominuje w praktyce życia publicznego w Polsce; – charakteryzuje wybrane aktualne wydarzenia polityczne pod kątem towarzyszącego im zjawiska konfliktu i kompromisu politycznego.	– analizuje, na wybranych przykładach, zjawiska konfliktu i kompromisu politycznego; – uzasadnia związek polityki z państwem.
6. Ideologie i doktryny polityczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>ideologia polityczna, doktryna polityczna, doktryny lewicowe, doktryny centrowe, doktryny prawicowe, reformizm, rewizjonizm.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>doktryny rewolucyjne, doktryny reformistyczne, doktryny konserwatywne, doktryny reakcyjne, doktryny utopijne, doktryny egalitarne (równościowe), doktryny solidarystyczne, doktryny elitarne;</i> – omawia funkcje myśli politycznej.	– wyjaśnia, czym różni się ideologia od doktryny; – omawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu oraz dokonuje ich krytyki z punktu widzenia praw człowieka i demokracji; – wyjaśnia, kiedy nie należy utożsamiać doktryny z ideologią.	– porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej; – porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej; – charakteryzuje doktryny ze względu na stosunek do rzeczywistości społecznej; – analizuje bieżące zmiany w kraju i na świecie pod kątem	– uzasadnia, dlaczego doktryny centrowe stwarzają największą możliwość współpracy zarówno z ugrupowaniami lewicowymi, jak i prawicowymi; – analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej.

				doktryn, na których zostały one oparte.	
7. Współczesne ideologie	– wyjaśnia pojęcia: <i>liberalizm, konserwatyzm, socjalizm utopijny, komunizm, myśl katolicka, sobór watykański II, encyklika, partie chadeckie, wolna konkurencja.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>integryzm, leseferyzm, atomizacja, rewizjonizm, egalitaryzm, interwencjonizm w gospodarce, personalizm, subsydiarność, solidaryzm społeczny;</i> – omawia założenia konserwatyzmu, liberalizmu, socjaldemokracji i nauki społecznej kościoła katolickiego.	– porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej; – przedstawia stosunek ideologii do państwa.	– porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej; – przedstawia rolę jednostki w społeczeństwie i gospodarce w świetle ideologii konserwatywnej i nauki społecznej Kościoła katolickiego.	– analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej; – uzasadnia, która z ideologii wyznacza jednostce najkorzystniejszą pozycję w społeczeństwie.
8. Ideologie totalitarne	– wyjaśnia pojęcia: <i>komunizm, faszyzm, nazizm, totalitaryzm, antysemityzm, rasizm, kolektywizm, narody obce rasowo, ideokracja, ruchy o charakterze neofaszystowskim, monopartia, państwo polityczne.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>materializm dialektyczny, maoizm, kult wodza;</i> – wymienia cechy totalitaryzmu; – omawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie techniki wykorzystywali naziszczy i komuniści dla szerzenia swoich ideologii; – podaje podobieństwa i różnice między takimi ideologiami, jak faszyzm, nazizm i komunizm.	– przedstawia założenia faszyzmu, nazizmu i komunizmu oraz dokonuje ich krytyki z punktu widzenia praw człowieka i demokracji; – argumentuje, co mogło skłonić ludzi do poparcia zbrodniczych ideologii, takich jak faszyzm czy komunizm;	– uzasadnia, dlaczego zakazuje się rozpowszechniania ideologii totalitarnych we współczesnym świecie; – analizuje założenia ideologii totalitarnych z punktu widzenia praw człowieka i demokracji.

				– uzasadnia, dlaczego te ideologie nie są akceptowane w państwach demokratycznych.	
9. Ideowe ruchy narodowe, regionalne i separatystyczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>myśl polityczna, szowinizm, regionalizm</i> .	– wyjaśnia pojęcia: <i>terytorializm, separatyzm, ruchy etniczne</i> ; – wymienia najważniejsze ruchy narodowe i separatystyczne w Europie.	– przedstawia założenia ideowe ruchów narodowych, regionalnych i separatystycznych oraz myśli propaństwowej; – na podstawie mapy i tabeli wyszukuje ruchy narodowe, etniczne i separatystyczne w Europie.	– charakteryzuje regionalizm i separatyzm; – analizuje kwestię pojmowania równości, włości i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej; – uzasadnia, czy Europa jest kontynentem państw narodowych, czy sporów niepodległościowych.	– analizuje założenia myśli propaństwowej i antypaństwowej w różnych ideologiach; – dokonuje analizy porównawczej ruchów narodowych, regionalnych i separatystycznych.
10. W jaki sposób ideologie kształtują stosunki międzynarodowe? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>populizm</i> .	– przedstawia opinie dotyczące głoszonych ideologii i propozycji populistycznych.	– porównuje oba teksty źródłowe i zawarte w nich opinie	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu ideologii i populizmu; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum.
11. Myśl polityczna – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

12. Myśl polityczna – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
IX. Rywalizacja o władzę					
1. Partie polityczne	– wyjaśnia pojęcia: <i>partia polityczna, klub polityczny, partia masowa, partia wyborcza, program polityczny</i>; – omawia cechy partii politycznej; – przedstawia proces kształtowania się partii politycznych.	– wyjaśnia pojęcia: <i>pragmatyzm, marketing polityczny, partie konserwatywne, partie chrześcijańsko-demokratyczne (chadeckie), partie liberalne, partie socjaldemokratyczne, partie chłopskie, partie ekologiczne</i>; – omawia, na czym polega różnica w funkcjach partii politycznych w państwach demokratycznych i niedemokratycznych.	– przedstawia proces ewolucji instytucjonalnej i ideologicznej partii politycznych; – wyjaśnia, jakimi cechami powinna się wyróżniać organizacja społeczna, aby można ją uznać za partię polityczną; – charakteryzuje podział partii politycznych ze względu na cechy organizacji i funkcjonowania.	– charakteryzuje funkcje partii politycznych; – porównuje programy społeczno-polityczne, które mogą być realizowane przez partie polityczne; – analizuje, czy współcześnie partie polityczne powinny realizować założenia ideologiczne, czy też kierować się pragmatyką.	– uzasadnia związek programu politycznego z doktryną i ideologią polityczną; – uzasadnia zasadność stosowania we współczesnych programach politycznych uniwersalnych i pragmatycznych treści.
2. Systemy partyjne	– wyjaśnia pojęcia: <i>system partyjny, legitymizacja, system monopartyjny, system dwupartyjny</i>,	– wyjaśnia pojęcia: <i>jednopartyjność, system kooperacji partii, system rozbitcia partyjnego, forma dwupółpartyjna</i>,	– przedstawia na przykładach poszczególnych państw systemy partyjne w państwach demokratycznych: dwupartyjny, dwublokowy, partii	– dokonuje analizy porównawczej systemów partyjnych w państwach demokratycznych; – wykazuje, że w państwach tego typu	– analizuje systemy partyjne w wybranych państwach demokratycznych (np. w Republice Francuskiej, Republice Federalnej Niemiec, Stanach

	<i>system wielopartyjny, system partii dominującej, system dwublokowy.</i>	<i>złota reguła 2+2+2+1;</i> – przedstawia systemy partyjne w państwach niedemokratycznych – monopartyjny, partii hegemonicznej.	dominującej, dwóch partii dominujących, rozbitcia wielopartyjnego, kooperacji partii.	mogą istnieć systemy charakteryzujące się pozornym pluralizmem lub takie, w których partie nie mają realnego znaczenia.	Zjednoczonych Ameryki, Konfederacji Szwajcarskiej, Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republice Włoskiej); – uzasadnia, który z wariantów systemu wielopartyjnego uznaje za najbardziej korzystny.
3. Partie polityczne w Polsce (tu też: Marketing polityczny)	– wyjaśnia pojęcia: <i>progi wyborcze, elektorat, kampania pozytywna i negatywna;</i> – przedstawia cechy konstytutywne partii politycznych; – wymienia partie obecne na polskiej scenie politycznej.	– wyjaśnia pojęcia: <i>system rozbitcia partyjnego, marketing polityczny, hasła populistyczne;</i> – wymienia partie polityczne, które w ostatnich wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przekroczyły próg niezbędny do uzyskania dotacji budżetowej, i nazwiska ich liderów; – przedstawia podstawowe założenia programowe tych ugrupowań.	– wyjaśnia związki między partiami politycznymi a społeczeństwem; – charakteryzuje partie polityczne działające współcześnie w Rzeczypospolitej Polskiej z punktu widzenia ideologii np. poprzez zastosowanie tzw. kompasu politycznego; – omawia sposób finansowania partii w RP.	– wyjaśnia cele i przedstawia formy marketingu politycznego; – rozważa na wybranych przykładach zjawisko kryzysu partii politycznych i trafność kategorii <i>polityki bez ideologii;</i> – charakteryzuje etapy rozwoju systemu partyjnego w RP.	– dokonuje krytycznej analizy materiałów z kampanii wyborczych (np. spoty, memy, ulotki i hasła wyborcze); – ocenia stosowane przez partie polityczne metody rywalizacji o elektorat w odniesieniu do standardów demokracji.

4. Ordynacje wyborcze	– wyjaśnia pojęcia: <i>ordynacja wyborcza, kodeks wyborczy, system większościowy, proporcjonalny i mieszany</i>; – wymienia funkcje wyborów.	– wyjaśnia pojęcia: metoda Hare’a-Niemeyera, D. Hondta, Sainte-Lague; – wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.	– na przykładzie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej porównuje ordynację proporcjonalną i większościową; – wyjaśnia skutki stosowania progów wyborczych dla reprezentatywności wyborców; – analizuje przejawy naruszania uczciwości procedur wyborczych.	– analizuje potencjalne wady i zalety każdego z tych systemów wyborczych; – przedstawia – z wykorzystaniem wyników badań opinii publicznej – formy i poziom niekonwencjonalnej partycypacji politycznej (np. zgromadzenia i petycje) w Rzeczypospolitej Polskiej; – analizuje – z wykorzystaniem danych o frekwencji wyborczej – problem absencji wyborczej; – wyjaśnia przyczyny tego zjawiska.	– analizuje zjawisko populizmu obecne we współczesnej polityce i jego konsekwencje; – rozważa, czy korzystanie z praw i wolności politycznych z nią związanych jest konieczne dla właściwego funkcjonowania demokracji; – wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na zmianę preferencji politycznych wyborców w Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Czy powinno zmienić się metodę wybierania posłów do sejmu? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW-y)</i>.	– przedstawia opinie dotyczące słuszności zmiany metody wybierania posłów do sejmu zawarte w zamieszczonych źródłach.	– porównuje obie opinie dotyczące jednomandatowych okręgów wyborczych oraz wskazuje za i wady takiego działania.	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu zmiany metody wybierania posłów do sejmu; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko i broni go na forum.
6. Rywalizacja o władzę – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

7. Rywalizacja o władzę – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
X. Państwo					
1. Mechanizmy sprawowania władzy	– wyjaśnia pojęcia: <i>władza, pracomocność władzy, władza ludu, reżim polityczny, totalitaryzm, reżim autorytarny, junta, dyktatura jednostki, machiawelizm.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>pośrednia forma sprawowania władzy, mechanizm społeczeństwa obywatelskiego.</i>	– przedstawia niedemokratyczne mechanizmy sprawowania władzy; – wyjaśnia na podstawie tekstu Ryszarda Kapuścińskiego, jaki był stosunek cesarza do patologii władzy.	– charakteryzuje demokratyczne mechanizmy sprawowania władzy; – analizuje mechanizmy sprawowania władzy przedstawione przez Niccolò Machiavellego i Ryszarda Kapuścińskiego.	– analizuje mechanizmy sprawowania władzy na podstawie literatury (np. fragmentów tekstu <i>Książę</i> Niccolò Machiavellego lub fragmentów tekstu <i>Cesarz</i> Ryszarda Kapuścińskiego); – porównuje mechanizmy sprawowania władzy w państwach demokratycznych i niedemokratycznych.
2. Głowa państwa we współczesnym świecie	– wyjaśnia pojęcia: <i>głowa państwa, elekcja, prerogatywy, kontrasygnata, inicjatywa ustawodawcza, desygnowanie premiera, egzekutywa zamknięta, egzekutywa otwarta.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>elekcja powszechna, elekcja pośrednia, prawo weta ustawodawczego, skrócenia kadencji parlamentu;</i> – wyjaśnia rolę głowy państwa we współczesnych państwach demokratycznych;	– przedstawia, odwołując się do przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna); – wyjaśnia, na czym polegają relacje między rządem a głową	– charakteryzuje uprawnienia głowy państwa w wybranym państwie; – odróżnia prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od innych jego uprawnień; – analizuje normy dotyczące sukcesji.	– analizuje sposób wyboru i charakteryzuje formę (jednoosobowa lub kolegialna) głowy państwa we współczesnych republikach; – uzasadnia, z czego wynikają różnice w pozycji głowy państwa.

		– omawia różnice między egzektywą otwartą a zamkniętą.	państwa w poszczególnych systemach politycznych.		
3. Ustrój polityczny Stanów Zjednoczonych	– wyjaśnia pojęcia: <i>system prezydencki, państwo federacyjne, prezydent, wiceprezydent, Kongres, Izba Reprezentantów, Senat.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>procedura impeachmentu, Sąd Najwyższy, sądy szczególne, sądy federalne, poprawka do konstytucji;</i> – omawia pozycję prezydenta w systemie politycznym Stanów Zjednoczonych.	– charakteryzuje przedmiot i zakres odpowiedzialności konstytucyjnej; – przedstawia procedury egzekwowania odpowiedzialności konstytucyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej i Stanach Zjednoczonych Ameryki; – wykazuje, że elementy systemu semiprezydenckiego/parlamentarno-prezydenckiego obowiązują w Rzeczypospolitej Polskiej.	– charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) i semiprezydencki/parlamentarno-prezydencki (na przykładzie Republiki Francuskiej); – charakteryzuje system wyborczy w Stanach Zjednoczonych.	– na podstawie XIV poprawki do Konstytucji USA analizuje obowiązującą w tym państwie zasadę nadawania obywatelstwa USA z mocy prawa; – uzasadnia swoją odpowiedź w ww. kwestii.
4. System półprezydencki we Francji i w Rosji	– wyjaśnia pojęcia: <i>system półprezydencki, system parlamentarno-prezydencki, Rada Gabinetowa, Zgromadzenie Narodowe, Senat, Naj-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>zasada incompatibilis, kohabitacja, demokracja;</i> – wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu i jego odpowiedzialności po-	– charakteryzuje systemy polityczne z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy/rządowy konwentu (na przykładzie Konfederacji Szwajcarii) i superprezydencki	– charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) i semiprezydencki/parlamentarno-prezydencki	– analizuje mechanizmy tworzenia koalicji gabinetowych na przykładzie Republiki Francuskiej i Republiki Federalnej Niemiec; – porównuje sytuację rządów mniejszości-

	wyższa Rada Sądownictwa, Rada Konstytucyjna, system superprezydencki, Zgromadzenie Federalne, Duma Państwowa, Rada Federacji, Sąd Konstytucyjny Federacji Rosyjskiej, Sąd Najwyższy Federacji Rosyjskiej, Naczelny Sąd Arbitrażowy Federacji Rosyjskiej.	litycznej na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec i Federacji Rosyjskiej; – porównuje te mechanizmy z obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej.	(na przykładzie Federacji Rosyjskiej); – przedstawia instytucjonalne warunki funkcjonowania demokracji w takich systemach; – porównuje uprawnienia prezydentów Francji i Rosji.	(na przykładzie Republiki Francuskiej); – charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa na przykładzie Republiki Francuskiej (w tym sytuację koabitacji) oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.	wych i większościowych ze względu na ich stabilność i możliwości działania; – porównuje i ocenia uprawnienia władzy ustawodawczej we Francji i w Rosji.
5. Ustrój polityczny Wielkiej Brytanii i Niemiec	– wyjaśnia pojęcia: <i>polityczna odpowiedzialność, odpowiedzialność konstytucyjna, system kanclerski, monarchia dziedziczna, Izba Gmin, Izba Lordów, kanclerz, Sąd Najwyższy Zjednoczonego Królestwa, Trybunał Federalny,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>kontrasygnata, okres pełnomocnictw, speaker, whipowie, rząd związkowy, Bundestag, Bundesrat, Federalny Trybunał Administracyjny, Federalny Sąd Pracy;</i> – charakteryzuje uprawnienia kanclerza i parlamentu angielskiego.	– wyjaśnia, jaką pozycję w angielskim aparacie władzy zajmuje monarcha; – przedstawia mechanizmy tworzenia koalicji gabinetowej na przykładzie Republiki Francuskiej i Republiki Federalnej Niemiec; – porównuje sytuację rządów mniejszościowych i większościowych ze względu na ich stabilność	– wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu i jego odpowiedzialności politycznej na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec; – porównuje te mechanizmy z obowiązującymi w RP; – charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa na przykładzie Republiki Francuskiej (w tym sytuacji koabitacji	– analizuje systemy polityczne oparte na współpracy legislatywy i egzekutywy – parlamentarno-gabinetowy (na przykładzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) i kanclerski (na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec); – uzasadnia, że elementy tych systemów obowiązują w RP.

	<i>Federalny Trybunał Konstytucyjny.</i>		i możliwość działania.	cji) oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.	
6. Ustrój polityczny Włoch i Szwajcarii	– wyjaśnia pojęcia: <i>system parlamentarno-gabinetowy, prezydent, Izba Deputowanych, Senat, Najwyższa Rada Sądownictwa, Sąd Kasacyjny, Sąd Konstytucyjny, Rada Związkowa, Zgromadzenie Związkowe, Rada Narodowa.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>pragmatyzm, system parlamentarno-komitetowy (konwentu), Rada Kantonów, Sąd Federalny;</i> – wymienia cechy systemu parlamentarno-gabinetowego i parlamentarno-komitetowego.	– przedstawia uprawnienia prezydenta Włoch; – omawia instytucjonalne warunki funkcji demokracji w systemie parlamentarno-komitetowym.	– uzasadnia związek struktury parlamentu Szwajcarii z federalnym charakterem państwa; – charakteryzuje system polityczny z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy (rządy konwentu na przykładzie Konfederacji Szwajcarii).	– analizuje zasady funkcjonowania władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej we Włoszech i Szwajcarii.
7. Dezintegracja państw złożonych w Europie	– wyjaśnia pojęcia: <i>integracja, dezintegracja, Wspólnota Niepodległych Państw, aksamitny rozwój.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Jesień Narodów, traktat białowieski, aksamitna rewolucja;</i> – przedstawia proces dezintegracji ZSRR.	– wyjaśnia wpływ Jesieni Narodów na dezintegrację państw złożonych bloku socjalistycznego; – omawia procesy integracyjne i dezintegracyjne zachodzące w Europie na przestrzeni wieków.	– porównuje procesy dezintegracji ZSRR, Czechosłowacji i Jugosławii; – uzasadnia, dla czego wydarzenia w Czechosłowacji określa się mianem „aksamitnej rewolucji” albo „aksamitnego rozwoju”.	– analizuje przykłady procesów dezintegracji państw złożonych w Europie na przykładzie ZSRR, Czechosłowacji i Jugosławii.

8. Władza regionalna w państwach federalnych i unitarnych	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo unitarne zdecentralizowane, region, departament, gmina, prowincje, wspólnoty kantonu.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>wspólnoty autonomiczne, muncypia gminy;</i> – wymienia cztery modele systemów ustrojowych gmin w Niemczech: północnoniemiecki, południowoniemiecki, magistracki i burmistrzowski.	– przedstawia kompetencje i uzasadnia znaczenie organów władzy regionalnej w państwach federalnych i unitarnych na przykładzie republiki Francuskiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Federalnej Niemiec i Konfederacji Szwajcarskiej; – porównuje mocne i słabe strony państwa unitarnego i złożonego.	– na podstawie tekstu źródłowego (Konstytucji Konfederacji Szwajcarskiej) rozstrzyga, czy w Szwajcarii wszystkie gminy mają zapewniony taki sam zakres autonomii oraz uzasadnia swoją odpowiedź.	– porównuje kompetencje i znaczenie organów władzy regionalnej w państwach federalnych i unitarnych.
9. Reżimy demokratyczne i hybrydowe w państwach pozaeuropejskich	– wyjaśnia pojęcia: <i>reżim demokratyczny, reżim hybrydowy, republika prezydencka, parlamentarna, republika związkowa, system quasi-federalny, federalna demokracja parlamentarna, doktryna apartheidu, Partia Akcji Ludowej, gabinet.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wielonarodowe Zgromadzenie Ustawodawcze, Izba Deputowanych, Izba Senatorów, Sąd Najwyższy, sądy departamentalne, sądy orzekające, Izba Ludowa, Izba Stanów, sądy okręgowe, sądy stanowe, Sąd Najwyższy, Zgromadzenie Narodowe, Krajowa Rada Prowincji, sądy</i>	– przedstawia niezachodni reżim demokratyczny lub hybrydowy (np. funkcjonujący w Wielonarodowym Państwie Boliwia, Republice Indii, Republice Południowej Afryki i Republice Singapuru).	– wskazuje różnice w zasadach funkcjonowania władzy sędziowskiej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze; – rozstrzyga, czy Boliwia, RPA i Singapur to reżim demokratyczny, czy hybrydowy i uzasadnia swoją odpowiedź.	– dokonuje analizy porównawczej zasad funkcjonowania władzy ustawodawczej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze; – dokonuje analizy porównawczej zasad funkcjonowania władzy wykonawczej w Boliwii, Indiach, RPA i Singapurze.

		rejonowe, sądy wyższe, Najwyższy Sąd Apelacyjny, Trybunał Konstytucyjny, jednolizbowy parlament, Prezydencka Rada Praw Mniejszości, sądownictwo powszechne.			
10. Reżimy niedemokratyczne we współczesnym świecie	– wyjaśnia pojęcia: <i>elekcyjna monarchia absolutna, republika superprezydencka, państwo socjalistyczne, Komunistyczna Partia Chin, republika socjalistyczna, reżim totalitarny, ideologia dżucze, Partia Pracy Korei, autorytarna republika superprezydencka, Demokratyczna Partia Turkmenistanu.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Rada Koronna, Rada Konsultacyjna, Rada Ministrów, Zgromadzenie Narodowe, Izba Reprezentantów, Rada Republiki, Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (OZPL), Stały Komitet OZPL, Rada Państwa (rząd), Najwyższe Zgromadzenie Ludowe, Przewodniczący Prezydium, Komisja Spraw Państwowych.</i>	– przedstawia niezachodni reżim niedemokratyczny (np. funkcjonujący w Arabii Saudyjskiej, na Białorusi, w Chinach Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej i Turkmenistanie); – charakteryzuje reżim niedemokratyczny funkcjonujący w Europie.	– porównuje pozycję głowy państwa w reżimach niedemokratycznych; – porównuje pozycję władzy ustawodawczej w reżimach niedemokratycznych.	– ocenia poziom przestrzegania praw człowieka w reżimach niedemokratycznych; – analizuje, czy warto rezygnować z wolności przekonań, prasy, dostępu do internetu w zamian za bezpieczeństwo społeczne gwarantowane przez państwo.

11. Relacje państwo – Kościół we współczesnym świecie	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo neutralne światopoglądowo, laicyzacja państwa, kraje neutralne światopoglądowo, państwa radykalnie świeckie, państwo umiarkowanie świeckie, państwo wyznaniowe.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>państwo teokratyczne, prawo szariatu, Ajatollah, państwo ateistyczne;</i> – omawia różne rozwiązania dotyczące regulacji stosunków państwo – Kościół.	– przedstawia funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej Kościoły i inne związki wyznaniowe; – wyjaśnia różnicę w podejściu do Kościoła i związków wyznaniowych w państwie radykalnie świeckim i umiarkowanie świeckim; – charakteryzuje źródła finansowania Kościołów w Europie.	– przedstawia modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim (na podstawie przepisów konkordatu) oraz wybranym związkiem wyznaniowym (na podstawie ustawy); – uzasadnia, czy można zakazywać ludziom budowy świątyń i noszenia ich symboli religijnych.	– analizuje, która regulacja stosunków państwo – Kościół jest najbardziej niesprawiedliwa z punktu widzenia praw jednostki do wolności wyznania i uzasadnia swoje stanowisko; – ocenia na podstawie różnych źródeł informacji stopień wolności religijnej na świecie.
12. Relacje państwo – Kościół w Polsce	– wyjaśnia pojęcia: <i>konkordat, związek wyznaniowy.</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>neutralny światopogląd;</i> – przedstawia model relacji państwo – Kościół w Rzeczypospolitej Polskiej.	– przedstawia funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej Kościoły i inne związki wyznaniowe; – charakteryzuje źródła finansowania Kościoła w Rzeczypospolitej Polskiej.	– przedstawia modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim (na podstawie przepisów konkordatu) oraz wybranym związkiem wyznaniowym (na podstawie ustawy).	– ocenia na podstawie różnych źródeł informacji stopień wolności religijnej w Rzeczypospolitej Polskiej.
13. Oceń warunki studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim	– wyjaśnia pojęcia: <i>reżim polityczny.</i>	– przedstawia opinie dotyczące słuszności studiowania w Polsce ze względu na panujący w kraju reżim	– porównuje obie opinie dotyczące słuszności studiowania w Polsce ze względu na panujący	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu słuszności studiowania w Polsce	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko oraz broni go na forum.

polityczny – dyskusja		polityczny, zawarte w zamieszczonych źródłach.	w kraju reżim polityczny oraz wskazuje zawarte tam zalety i wady takiego działania.	ze względu na panujący w kraju reżim polityczny; – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami.	
14. Państwo – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
15. Państwo – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.